

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 7 november 2017

Portefeuillehouder(s): Wethouder Haring

Portefeuille(s): Milieu en duurzaamheid

Contactpersoon: F. Kers

Tel.nr.: 8429

E-mailadres: kers.f@woerden.nl

Onderwerp:

(ontwerp)Kadernota 2019 ODRU

Samenvatting:

De Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) voert milieu- en omgevingstaken uit voor 15 deelnemende gemeenten, waaronder Woerden. Wij stellen de raad voor om de (ontwerp)Kadernota 2019 ODRU vast te stellen, met in acht name van een aantal belangrijke aandachtspunten voor het bestuur van ODRU. Deze Kadernota 2019 is opgesteld op basis van de ambities en de te verwachten ontwikkelingen en maakt onder andere inzichtelijk dat de bijdrage over 2019 van de gemeente Woerden aan de ODRU € 1.227.690 bedraagt. Zo weten ODRU en de deelnemende gemeenten vroegtijdig wat er op ons af gaat komen en welk bedrag hiervoor in de Begrotingen 2019 opgenomen moet worden.

Gevraagd besluit:

1. In te stemmen met de (ontwerp)Kadernota 2019 ODRU en de daarin opgenomen bijdrage van de gemeente Woerden van € 1.227.690, met in acht name van drie aandachtspunten richting het bestuur van ODRU over de stijging van de gemeentelijke bijdrage in 2019, onvoldoende zicht op kosten Omgevingswet en risico's door overdracht taken naar ODRU.
2. De bijdrage van de gemeente Woerden voor 2019 aan de ODRU van € 1.227.690 (13.679 contracturen x € 89,75) mee te nemen in de begrotingscyclus 2019.
3. De voorlopige zienswijze van het college over de besluitvorming van punt 1 te bekrachtigen en deze als definitieve zienswijze kenbaar te maken richting het bestuur van de ODRU.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

In mei 2015 heeft de raad een besluit genomen over aanpassing aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. In deze aanpassing van de GR is ook een wijziging van artikel 34 meegenomen die het mogelijk maakt voor gemeenteraden om een zienswijze in te kunnen dienen over de Kadernota. Hiermee is tegemoet gekomen aan de wens van de gemeenten om meer grip te hebben op ODRU.

Hoe is dit voorstel tot stand gekomen

De Kadernota 2019 is opgesteld door de ODRU. Regievoerders en financieel experts van de 15 deelnemende gemeenten hebben hier in conceptfase op kunnen reageren. Het Algemeen Bestuur van ODRU heeft het ontwerp vastgesteld op 28 september 2017, waarna het stuk voor zienswijze is aangeboden aan de gemeenteraden.

De ODRU geeft in de (ontwerp)Kadernota 2019 een zo goed mogelijk beeld van de uitgangspunten en werkwijze voor het opstellen van de begroting 2019. De belangrijkste uitgangspunten voor de Kadernota 2019 zijn:

- De meerjarencaders 2019 uit de begroting 2018 vormen de basis voor de begroting 2019.
- De begroting 2018 zal voortborduren op de huidige wijze van begroten.
- Voor de begroting 2019 wordt uitgegaan van de zekere omzet vanuit de DVO's.
- Het vastgestelde formatieplan wordt doorgerekend op basis van maximum schaalniveau.
- Efficiencyvoordelen kunnen worden ingezet, onderbouwd voor procesverbetering en -vernieuwing. De benodigde middelen hiervoor worden geacht in het tarief te zijn verdisconteerd (bijzondere omstandigheden daargelaten).
- Om de verwachte reële loon- en prijsontwikkeling te kunnen opvangen, wordt voorgesteld om de tarieven voor 2019 te verhogen met 4,98% tot € 89,75 per uur. In dit tarief is de werkelijke nacalculatie (+1,65%) over het tarief 2017 gecorrigeerd, alsmede een eerste voorlopige nacalculatie (+1,44%) over het tarief 2018 en de verwachte voorcalculatie voor het jaar 2019 meegenomen (+1,88%).
- Als de omvang van het weerstandsvermogen en bestemmingsreserves het toelaat worden financiële resultaten achteraf verdeeld via het jaarrekeningresultaat over de eigenaren.

Wat willen we bereiken?

Het beoogd effect van de Kadernota 2019 ODRU is afstemming op het financiële kader binnen de Begroting 2019 ODRU en de Begroting 2019 van de gemeente. De Kadernota biedt financiële kaders die een vertaling zijn van ambitie en ontwikkelingen voor de ODRU die in 2019 worden verwacht of noodzakelijk zijn.

Argumenten

1.1 Er is meer grip op de ODRU

Door de mogelijkheid om een zienswijze in te kunnen dienen over de Kadernota 2019 hebben gemeenten aan de "voorkant" meer grip op de ODRU. De Kadernota van ODRU wordt gebruikt in de begrotingscyclus van de ODRU en de gemeenten.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1.1 Stijging van de gemeentelijke bijdrage door forse stijging van het uurtarief

Er is sprake van een forse tariefstijging van 4,98% tot € 89,75 per uur voor 2019 en dit heeft een aanzienlijke stijging van de gemeentelijke bijdrage tot gevolg. De belangrijkste reden van de stijging is de (nacalculatie)compensatie van de gestegen loonkosten. Daarnaast merkt ODRU het effect van de aantrekkende economie op de tarieven van inhuur van personeel. Deze stijgingen zijn onvoldoende meegenomen in de verwachtingen en berekeningen van de vorige kadernota. De gemeente Woerden spreekt haar zorg uit over deze forse tariefstijging. Wij realiseren ons dat deze stijging voortkomt uit de afgesproken begrotingssystematiek. Deze systematiek kent echter als zodanig geen prikkel om de stijging van de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te beperken, en om deze reden wordt het bestuur van ODRU gevraagd deze ontwikkeling nauwlettend te monitoren en actief te blijven zoeken naar andere dekkingsmogelijkheden c.q. efficiencyvoordelen.

Wij gaan er hierbij ook vanuit dat ODRU ook flexibel kan inspelen op een neerwaartse markt.

1.2 Kosten invoering Omgevingswet zijn onvoldoende in beeld

Uit de Kadernota 2019 ODRU blijkt dat de structurele effecten van de Omgevingswet op de formatie, de huisvesting en benodigde investeringen op IT-gebied op dit moment nog niet bekend zijn en dus nog niet in de cijfers kunnen worden verwerkt.

Bij de Begroting 2018 ODRU is een extra bijdrage van de gemeenten betrokken voor de voorbereidingen op de Omgevingswet en de daarmee samenhangende organisatieontwikkeling. Deze extra bijdrage voor Woerden voor 2018 bedraagt € 43.150. Daarnaast moet Woerden ook voor de Begroting 2019 rekening houden met een extra bijdrage van circa € 30.800 (definitieve besluitvorming en hoogte van het bedrag wordt nog gezien bij de Begroting 2019 ODRU).

De gemeente vreest dat de invoering van de Omgevingswet uiteindelijk zal leiden tot aanzienlijke meerkosten en structurele uitbreiding van de formatie. Deze kosten moeten tot een absoluut minimum beperkt worden. Verzoek aan het bestuur van ODRU is deze ontwikkeling scherp in de gaten te houden en gemeenten hier nauw in mee te nemen.

1.3 Risico's door overdracht taken

Een aantal gemeenten heeft de bouwtaken reeds bij ODRU ondergebracht en een ander aantal gemeenten beraadt zich nog op een eventuele overdracht. Daarnaast gaat het om taken die van provincie overkomen en door gemeenten bij ODRU kunnen worden ondergebracht (bodemtaken, BOR-taken wet VTH). De gemeente Woerden vraagt aandacht voor de risico's die deze overdracht van taken met zich meebrengt zoals personele risico's, huisvesting, IT/IDV en kwaliteit van de dienstverlening. De ODRU-organisatie die behoorlijk onder druk staat en op dit moment ook een intensieve organisatieontwikkeling doorloopt, moet deze extra taken wel aankunnen. Verzoek aan het bestuur van ODRU is dit proces scherp in de gaten te houden om te voorkomen dat hierdoor knelpunten ontstaan die extra kosten voor de deelnemende gemeenten met zich meebrengen.

2.1 Concretisering naar de Begroting 2019 ODRU kan leiden tot aanpassingen

Om gemeenteraden in staat te stellen een zienswijze in te dienen, heeft ODRU deze Kadernota op een vrij vroeg moment in de planning & control cyclus moeten opstellen. Wellicht dat er in het verdere traject naar de Begroting 2019 ODRU nog aanpassingen komen.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Op basis van 13.679 contracturen en een uurtarief van € 89,75 komt de bijdrage voor de gemeente Woerden voor 2019 uit op een bedrag van € 1.227.690 (Begroting 2018: € 1.169.555). Deze stijging van de gemeentelijke bijdrage wordt meegenomen in het reguliere begrotingsproces bij het opstellen van de Begroting 2019 gemeente Woerden.

Daarnaast moet Woerden ook voor de Begroting 2019 rekening houden met een extra bijdrage voor de Omgevingswet van circa € 30.800 (definitieve besluitvorming en hoogte van het bedrag wordt nog gezien bij de Begroting 2019 ODRU).

Communicatie

N.v.t.

Vervolgproces

- In verband met de krappe termijn om een zienswijze in te kunnen dienen is het bestuur van ODRU inmiddels binnen de gestelde termijn geïnformeerd over de voorlopige zienswijze (standpunt college behoudens goedkeuring gemeenteraad). Zie document 17U.25808.
- Na de besluitvorming in de raadsvergadering van 20 december 2017 wordt het definitieve

- standpunt aan het bestuur van ODRU kenbaar gemaakt.
- Na de besluitvorming in het AB ODRU van 14 december 2017 wordt de Kadernota 2019 verder geconcretiseerd naar de ontwerp-Begroting 2019 ODRU. Deze wordt medio april 2018 aangeboden aan de raden.

Bevoegdheid raad:

Het vaststellen van de Kadernota is een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur ODRU. Volgens de gemeenschappelijke regeling (artikel 34, lid 3 en 4) hebben alle deelnemende gemeenten gedurende 8 weken na de verzenddatum de tijd om te reageren op de toegezonden stukken. Dit betekent dat de zienswijzen voor 27 november 2017 binnen moeten zijn. Zienswijzen worden in de AB-vergadering van 14 december 2017 voorgelegd en bij de definitieve vaststelling van de Kadernota 2019 ODRU meegenomen.

Bijlagen:

Stukken ODRU (ontwerp)Kadernota 2019 (17.020007)
Brief voorlopige zienswijze (17U.25808)

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Raad

03 OKT. 2017

Aan de raad van de gemeente Woerden
t.a.v. het college van B&W
Postbus 45
3440 AA Woerden

Beh. Ambt.:
Streefdat.: 22-2
Afschr.: B&W / RBP
B.V.O.:

Bezoekadres:
Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

Postadres:
Postbus 13101
3507 LC Utrecht

088 - 022 50 00
info@odru.nl
www.odru.nl

kvk: 55523544
btw: NL85 1750 126 B01
iban: NL35 BNGH 0285 1555 71

17.020007

Registratiedatum: 03/10/2017
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Utrecht, 29 september 2017

VERZONDEN 02 OKT. 2017

Ons kenmerk: INT17.51010/ 2674
Behandeld door: Dhr. A. van Genderen

Onderwerp: Verzoek tot zienswijze (ontwerp)Kadernota 2019

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u op grond van artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling de (ontwerp)Kadernota 2019 van de Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) voor zienswijze aan.

De (ontwerp)Kadernota van ODRU wordt niet alleen gebruikt bij de opstelling van de begroting 2019 ODRU, maar ook bij de zogenaamde voorjaarsnota en begroting van uw eigen gemeente. Op deze wijze zijn de begrotingscycli van uw gemeente en ODRU op elkaar afgestemd.

Wij verzoeken u – indien u gebruik wilt maken van uw recht op het geven van een zienswijze – deze ons uiterlijk acht weken na verzenddatum, zoals vermeld in deze brief te doen toekomen (tot 27 november 2017). Wij zullen alle tijdig ontvangen zienswijzen van gemeenten betrekken bij het betreffende agendapunt in de vergadering van het algemeen bestuur op 14 december a.s.. Indien wij binnen deze termijn van acht weken geen reactie hebben ontvangen, gaan wij er vanuit dat u geen opmerkingen heeft bij de (ontwerp)Kadernota 2019.

Uw zienswijze kunt u richten aan het dagelijks bestuur, ter attentie van de bestuurssecretaris, mevr. B.J.N. Behrens-Benne of per e-mail info@odru.nl t.a.v. dhr. A. van Genderen.

Na definitieve vaststelling van de Kadernota 2019 zullen wij u informeren en de vastgestelde Kadernota 2019 aan de gemeente zenden.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst regio Utrecht,

Namens deze,

G.F. Naafs
Voorzitter

Bijlage: (Ontwerp)Kadernota 2019

(ontwerp)Kadernota 2019

OMGEVINGSDIENST REGIO UTRECHT

opgesteld door	Planning & Control
beoordeeld door	directieteam 22 augustus 2017
vastgesteld door	dagelijks bestuur 7 september 2017
besproken	algemeen bestuur 28 september 2017
vastgesteld door	algemeen bestuur 14 december 2017

Akkoord voorzitter:

Akkoord secretaris:

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
1 Inleiding.....	3
1.1 Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU).....	3
1.2 Proces.....	3
1.3 Leeswijzer.....	3
2 Ontwikkelingen.....	4
2.1 Algemeen.....	4
2.2 Vervolg op de Koers na 2018.....	5
2.3 Vernieuwingen BBV.....	5
3 Wat mag het kosten.....	6
3.1 Wijze van financiering.....	6
3.2 Financiële uitgangspunten begroting 2019.....	7
3.3 Effecten uitvoering Koers op begroting 2019.....	7
3.4 Vermogensontwikkeling.....	8
3.5 Baten en Lasten.....	9
3.5.1 Toelichting op de lasten.....	9
3.5.2 Toelichting op de baten.....	9
4 Loon- en prijsontwikkeling.....	11
5 Planning en tijdschema.....	13
6 Verantwoording.....	13
6.1 Rapportages.....	13
6.2 Jaarrekening.....	13
Bijlage 1.....	14
Bijlage 2.....	15
Bijlage 3.....	17

Samenvatting

ODRU kent structureel een gezonde exploitatie. Dit beeld is gebaseerd op de resultaten over 2016 en de (financiële) uitwerking van de beleidsplannen voor 2017 tot en met 2019. Om ook na 2018 financieel gezond te blijven en om te kunnen blijven verbeteren en vernieuwen, leggen we in deze (ontwerp)Kadernota een aantal uitgangspunten vast.

Samen met het bestuur stelden wij in 2015 de Koers vast. Deze vormt steeds de leidraad bij al onze activiteiten. Formeel beschrijft de Koers de periode van 2015 tot 2018. Die datum van 2018 is natuurlijk niet 'hard'. De Koers van ODRU is een richtingbepalend document. Die richting stopt niet zomaar in 2018. 2018 is wel het jaar waarin we de resultaten van de Koers evalueren. Samen met onze opdrachtgevers/eigenaren bepalen we dan hoe we de elementen van de Koers die op dat moment nog niet zijn gerealiseerd, gaan aanpakken. We bekijken dan ook op welke manier de ingezette vernieuwing kan worden uitgebouwd en de kwaliteit van onze dienstverlening waar nodig nog kan worden geoptimaliseerd.

Voor de komende jaren formuleren we onze opgave als volgt:

"Hoe kunnen we ons als organisatie blijven ontwikkelen en ons aanpassen aan de ingrijpende wijzigingen in wetgeving en taken, gegeven de manier waarop nu onze uren worden gefinancierd."

Een uitgestelde Omgevingswet

In de begroting 2018 hebben de eigenaren van ODRU (incidentele) middelen beschikbaar gesteld om ons te kunnen voorbereiden op de komst van de Omgevingswet. Die kosten konden immers niet in de structurele exploitatie worden opgevangen. Om organisaties, en dus ook ons, meer voorbereidingstijd te geven, is de aangekondigde wet door de minister uitgesteld. De voorbereidingen gaan dus gewoon door, ook in 2019. Wat de structurele effecten zijn van de Omgevingswet op de formatie, onze huisvesting en op de benodigde investeringen op IT-gebied, is op dit moment nog niet bekend. Ze kunnen dus ook nog niet in de cijfers worden verwerkt.

Tarieven

ODRU beperkt de tariefaanpassing alleen tot de afgesproken loon- en prijsontwikkeling. Wij stellen geen aanvullende tariefverhoging voor. We hebben echter wel behoefte aan structurele afspraken over de manier waarop we de kosten van innovaties in de dienstverlening en onze werkprocessen dekken, zonder onze doelen met betrekking tot de kwaliteit en efficiency geweld aan te doen. Deze (ontwerp) Kadernota legt hiervoor de uitgangspunten vast. We stellen daarbij voor om de besparing die we vanaf 2019 denken realiseren, te investeren in de verdere innovatie en verbetering van de dienstverlening. De in juni 2017 door het algemeen bestuur vastgestelde randvoorwaarden voor overdracht van taken gebruiken we om met de betrokken gemeenten sluitende financiële afspraken te maken die de continuïteit van de dienstverlening garanderen en ervoor zorgen dat de overige eigenaren niet met meerkosten worden geconfronteerd.

In lijn hiermee is in deze (ontwerp)Kadernota 2019 over het jaar 2017 een correctie berekend op basis van de werkelijke loon- en prijsontwikkeling. Dit sluit aan bij de manier waarop er bij de Rijksoverheid en bij de lokale overheden, door middel van een bijstelling van het gemeentefonds, met de loon- en prijsontwikkeling wordt omgegaan. Met deze correctie wordt de stijging van de reële lasten in 2017 en 2018 opgevangen. In de bijlage bij deze (ontwerp)Kadernota zijn de exacte berekeningen opgenomen.

Wij stellen voor om de tarieven in 2019 te verhogen met 4,98% tot € 89,75 per uur om zo de verwachte reële loon- en prijsontwikkelingen te kunnen opvangen. In dit tarief is de voorcalculatie voor het jaar 2019 meegenomen (+1,88%), samen met een eerste voorlopige nacalculatie (+1,44%) over het tarief 2018 en de werkelijke nacalculatie over het jaar 2017 (+1,65%). De belangrijkste reden van de stijging is de (nacalculatie)compensatie van de gestegen loonkosten. Daarnaast merken we het effect van de aantrekkende economie op de tarieven van personeel van derden. Deze stijgingen zijn onvoldoende meegenomen in de verwachtingen en berekeningen van de vorige Kadernota.

Met deze (ontwerp)Kadernota 2019 geven we een zo goed mogelijk beeld van de manier van werken en de uitgangspunten die we hanteren bij het opstellen van de begroting voor 2019.

1 Inleiding

Voor u ligt de (ontwerp)Kadernota 2019 voor de Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU). In deze (ontwerp)Kadernota beschrijven we de uitgangspunten die worden gehanteerd bij het opstellen van de begroting 2019. De financiële kaders zijn een vertaling van onze ambities en de ontwikkelingen die wij in 2019 op ons af zien komen.

1.1 Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU)

ODRU is een gemeenschappelijke regeling (GR) van 15 middelgrote en kleine gemeenten in de provincie Utrecht. De deelnemende gemeenten zijn: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist. Los van landelijke ontwikkelingen hebben deze gemeenten al eerder hun krachten gebundeld op het gebied van het omgevingsrecht. Dit levert voor zowel de gemeenten samen, als voor ieder afzonderlijk, betere garanties voor de kwaliteit van de uitvoering, financiële schaalvoordelen en vermindering van kwetsbaarheid. Met elkaar zorgen zij voor een bestuurscultuur die zich kenmerkt als praktisch, overzichtelijk en voorzien van korte lijnen.

Deze 'shared service' gedachte heeft erin geresulteerd dat ODRU naast de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) ook een breed palet aan adviserende - en uitvoerende taken in huis heeft. Wat de VTH-taken betreft, voert ODRU naast WABO-milieutaken voor enkele gemeenten ook bouwtaken uit. Onder bouwtaken vallen de voorbereiding en behandeling van omgevingsvergunningen; van het eerste klantcontact over ruimtelijke ordening tot de eventuele behandeling ervan in de rechtbank. Omgevingsvergunningen worden getoetst aan alle onderdelen die nodig zijn: van welstand, bestemmingsplan/omgevingsplan tot constructieveiligheid.

1.2 Proces

De leden van het algemeen bestuur (AB) van Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) stellen de Kadernota 2019 vast. Uiterlijk acht weken voor de voorgenomen datum van vaststelling wordt de begroting toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten. Deze raden kunnen binnen acht weken bij het dagelijks bestuur (DB) hun zienswijzen naar voren brengen. Het DB voegt de ingebrachte zienswijzen bij de Kadernota 2019 ten behoeve van de definitieve vaststelling door het AB.

De planning voor de vaststelling van de Kadernota 2019 is als volgt:

- Ontwerp vaststellen door AB 28 september 2017
- Zienswijze termijn gemeenteraden (8 weken) 24 november 2017 (uiterlijk retour)
- Vaststelling door AB 14 december 2017

1.3 Leeswijzer

In deze (ontwerp)Kadernota kijken we eerst naar de ontwikkelingen in het fysieke domein die op ons afkomen. Waar moeten we op inspelen en wat betekenen deze ontwikkelingen voor de uitvoering van de taken van ODRU?

Hoofdstuk 3. beschrijft hoe ODRU wordt gefinancierd en wat de financiële uitgangspunten voor de begroting 2019 zijn. In hoofdstuk 4. gaan we in op de verwachte loon- en prijsontwikkelingen. Hierin wordt het tarief berekend op basis van de nacalculatiemethode. Afsluitend vindt u in de hoofdstukken 5. en 6. de tijdsplanning en de verantwoordingsrapportages.

2 Ontwikkelingen

2.1 Algemeen

Het parlement heeft weliswaar de Omgevingswet aangenomen, maar deze treedt nog niet in 2019 in werking. De Omgevingswet wordt het integrale wettelijke kader voor beheer en ontwikkeling in de fysieke leefomgeving. De wet biedt meer ruimte voor lokale bestuurlijke afwegingen. De achterliggende gedachte van de wet en van de (koers van) ODRU is om op een maatschappelijk verantwoorde manier ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De wet stelt ODRU en de andere omgevingsdiensten voor de opgave zich aan te passen aan de nieuwe gemeentelijke taken. In het bijzonder de invoering van het digitaal stelsel per 2024 vormt voor zowel gemeenten als ODRU zelf een uitdaging. De voorbereiding op de Omgevingswet betekent ook dat gemeenten en ODRU opnieuw in gesprek gaan over de taken die ODRU voor de afzonderlijke gemeenten uitvoert. Het algemeen bestuur van ODRU heeft op 15 december 2016 een programmaplan vastgesteld. Dit is de basis voor de voorbereiding van de implementatie van deze nieuwe wetgeving in de periode 2017-2019. Het uitstel van de minister biedt organisaties en dus ook ODRU meer tijd om zich voor te bereiden. Tijd die wij ook nodig denken te hebben. Het betekent dan ook niet dat we gaan temporiseren. Het programma en de daarvoor benodigde middelen worden volgens planning gerealiseerd, voor zover het Rijk niet zorgt voor verdere vertraging in de uitvoering. Het risico bestaat echter dat door het uitstel ook na 2019 kosten moeten worden gemaakt.

In 2017 is duidelijk geworden welke basistaken milieu wettelijk bij een omgevingsdienst moeten worden ondergebracht. Op basis van deze lijst zijn we al vanaf 2017 in gesprek om deze overdracht van taken, voor zover nog niet gerealiseerd, te organiseren. Vanuit de Koers is aangegeven, dat het in principe het uitgangspunt is om alle WABO-milieu gerelateerde taken bij ODRU onder te brengen. Dat biedt gemeenten en ODRU de gewenste robuustheid en gaat versnippering tegen.

Na de gemeenten IJsselstein en Montfoort is ook de gemeente De Ronde Venen in 2017 het gesprek gestart om in 2018 de bouwtaken aan ODRU over te dragen. De koers van ODRU is om die gemeenten, die dergelijke taken willen overdragen, te faciliteren. Een aantal gemeenten beraadt zich nog op een eventuele overdracht. Het ligt in de verwachting dat hierover na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 meer duidelijkheid ontstaat. De keuzes die onze deelnemende gemeenten gaan maken, kunnen een verstrekende invloed op de ODRU-organisatie hebben: dat wil zeggen dat de organisatie de komende jaren kan stabiliseren maar evengoed fors in omvang en takenpakket kan groeien. Alle reden om hierop te zijn voorbereid. We willen immers continuïteit en kwaliteit borgen en tegelijkertijd de efficiency behouden die we inmiddels in een gezonde bedrijfsvoering hebben opgebouwd. Vandaar dat we met een apart programma Toekomstscenario's jaarlijks met het bestuur herijken waar we staan en welke taakoverdracht mogelijk op stapel staat, zodat we tijdig de organisatie kunnen aanpassen. Met de organisatiewijziging die we in 2017 hebben doorgevoerd, zorgen we ervoor dat de organisatie zowel wat betreft sturing als met de verdeling van verantwoordelijkheden alle mogelijke scenario's kan opvangen.

De gemeenteraadsverkiezingen van 2018 zullen resulteren in nieuwe collegeprogramma's. De trends die we hierin straks signaleren, nemen we mee in de evaluatie van de Koers. Het doel is om de Koers dan om te bouwen naar een meerjaren beleidsinstrument. Eens in de vier jaar herijken we dat op behaalde resultaten en nieuwe wensen en ontwikkelingen. Zo kunnen we naast deze financieel gerichte Kadernota, waarin we zoveel mogelijk trends en ontwikkelingen duiden, ook zorgen voor een beleidsinstrument waarin het algemeen bestuur de ontwikkelrichting van ODRU vormgeeft en draagt.

2.2 Vervolg op de Koers na 2018

In 2015 heeft het AB de Koers 'Samen bouwen aan ODRU' vastgesteld. Deze strategische koers is tot stand gekomen in een gezamenlijk proces van leden van het algemeen bestuur, gemeentelijke regievoerders, medewerkers en het management van ODRU. In de Koers is de missie van ODRU bepaald en zijn vijf ambities voor de toekomst vastgelegd (zie kader).

Vijf ambities Koers:

- Onze gemeenten te ontzorgen;
- Onze brede kennis en onafhankelijke positie centraal te stellen;
- Vanuit een dienstverlenende houding te werken;
- Alert te zijn op politiek gevoelige dossiers en lokale verhoudingen;
- Vanuit mogelijkheden te denken.

In 2016 zijn we gestart met de uitvoering van de Koers. Een belangrijke aanleiding voor deze organisatieontwikkeling (OO) is de veranderende omgeving: de al eerder genoemde komst van de Omgevingswet (OGW) en de mogelijke overdracht van taken. Dit leidt tot een veranderende vraag van onze gemeenten. Als organisatie moeten wij meebewegen en dus ook veranderen. Een andere rode draad in de Koers is de ambitie om de kwaliteit van ons werk aantoonbaar en blijvend te verbeteren. Deze organisatieontwikkeling zien we als een logisch onderdeel van ons werk. De dagelijkse werkzaamheden blijven doorgaan, terwijl de ontwikkeling stap voor stap verder gaat. Dit betekent dat we voortdurend wendbaar moeten zijn om veranderingen in de omgeving en ervaringen mee te kunnen nemen in volgende stappen. Om die reden hebben we op 1 juli 2017 de noodzakelijke wijziging in de organisatie gerealiseerd. Vanaf de tweede helft van 2017, wanneer in de nieuwe afdelingen clusters worden gevormd, krijgt dit een vergaand effect op de manier waarop de organisatie wordt aangestuurd. Daarna kan de verdere inbedding van de structuur gestalte krijgen en ook gaan bijdragen aan de realisatie van de Koers.

De uitvoering van de Koers doen we samen met onze gemeenten; intern met onze medewerkers en extern met partijen als de Provincie Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht. Er zijn vijf programma's benoemd waarin de uitvoering plaatsvindt. Het programma van de Koers is geschreven voor de periode 2015-2018. Dit betekent echter niet dat na 2018 geen verdere vernieuwing of verbetering in de dienstverlening meer mogelijk is. Het is een continue proces. In 2018 worden de resultaten van de Koers geëvalueerd. De eerste resultaten van een systeem van meting van klanttevredenheid zijn dan bekend. We bekijken samen met de opdrachtgevers en eigenaren hoe we de nog niet gerealiseerde elementen van de koers verder kunnen uitrollen, welke vernieuwing moet worden opgepakt of verbetering in de dienstverlening moet worden doorgevoerd. De middelen hiervoor zullen uit eigen exploitatie worden gedekt. In de systematiek van financiering is in het tarief geen component voor innovatie opgenomen. Door af te spreken dat door de Koers bereikte efficiency in innovatie en verbetering kan worden geïnvesteerd, kan het tarief gelijk blijven. Dat wil zeggen na aanpassing voor loon- en prijsmethodiek. Er zijn dan geen verdere (incidentele) bijdragen van de eigenaar gemeenten nodig.

2.3 Vernieuwingen BBV

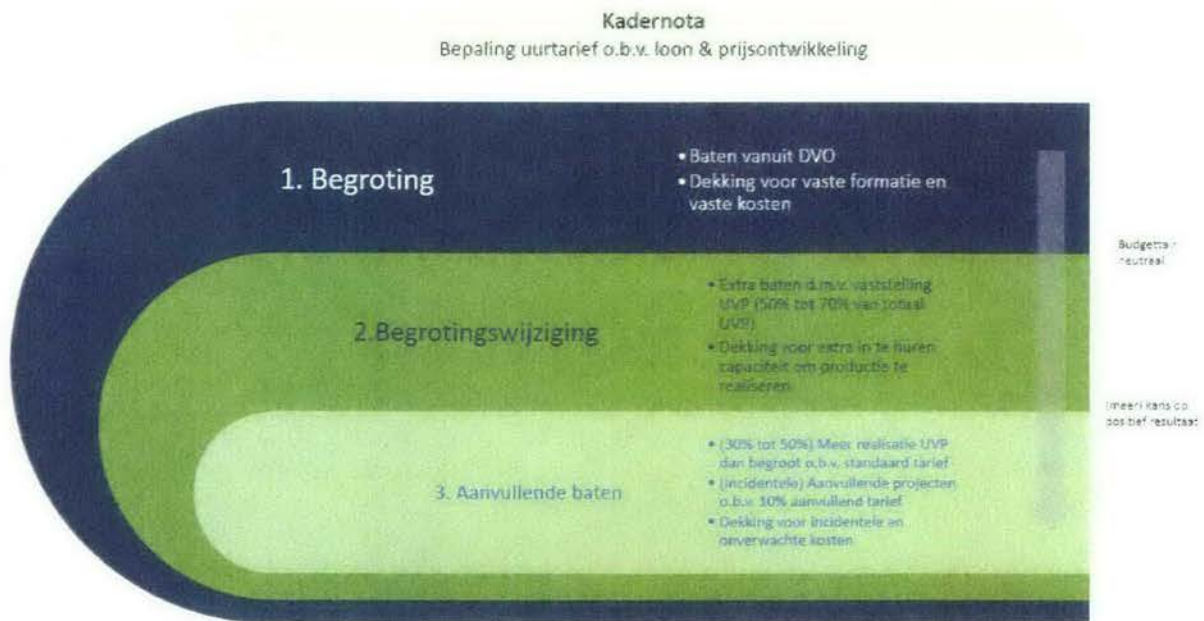
Bij het opstellen van de begroting 2018 hebben wij de wijzigingen in het Besluit Begroten en Verantwoordend provincies en gemeenten (BBV) verwerkt. Het betreft wijzigingen op diverse gebieden zoals; verbonden partijen, kosten van overhead, toerekening van rente, activeren en beter inzicht in het EMU-saldo. In het gewijzigde BBV worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd maar centraal onder een afzonderlijk taakveld. Hierdoor ontstaat er meer transparantie en kan er een betere vergelijking met andere (gemeentelijke) organisaties worden gemaakt.

De begroting 2019 wordt ingedeeld naar de laatste inzichten in het BBV, de ervaringen met de jaarcijfers 2017 en de begroting 2018. Afstemming hierover vindt plaats met de eigenaar gemeenten.

3 Wat mag het kosten

3.1 Wijze van financiering

De financiële exploitatie van ODRU is gebaseerd op de bijdragen van de eigenaar gemeenten. Die kennen op dit moment de vorm van inputsturing. Dat wil zeggen dat er per gemeente afspraken worden gemaakt over te maken uren volgens een vooraf vastgesteld uurtarief. Dat tarief is vastgelegd in de Kadernota. Daarmee is de bijdrage van elke gemeente bekend, evenals bijna alle inkomsten voor onze begroting. Aan het einde van het begrotingsjaar wordt er een afrekening gemaakt op basis van de werkelijk gerealiseerde uren. Figuur 3 geeft de systematiek grafisch weer.

Figuur 1: Begrotingsmethodiek ODRU

1. Jaarlijks wordt een begroting opgesteld op basis van de gegarandeerde (G) gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd per gemeente zijn vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst (DVO). De formatie en vaste kosten zijn hierop afgestemd. Dit geeft een stabiele financiële basis voor ODRU en de gemeenten.
2. Afhankelijk van de rechtmatigheid en noodzaak wordt jaarlijks een begrotingswijziging (BGW) gemaakt. In de begrotingswijziging worden extra baten vanuit de vastgestelde UVP's (T+P-uren) opgenomen tegen het afgesproken basistarief. Het aantal UVP uren wordt voor de begrotingswijziging voorzichtig geraamd (50%-70%). De extra baten dienen voor de dekking van incidentele lasten, voornamelijk in te huren capaciteit om de productie te realiseren. De BGW wordt budgettair neutraal opgesteld conform het voorzichtigheidsprincipe. Hiermee wordt bedoeld dat niet alle extra gecontracteerde UVP-uren worden opgenomen, gemiddeld tussen 50%-70% van de extra uren. De systematiek van BGW draagt bij aan de financiële solide basis. Mocht er onverhoopt iets minder worden gerealiseerd en zijn er dus minder inkomsten, dan staan daar vanuit dit voorzichtigheidsbeginsel geen uitgaven tegenover die tot een negatief resultaat kunnen leiden.
3. Naast de DVO (G-uren), UVP (T+P uren) is het gebruikelijk dat in het lopende jaar de gemeente of andere opdrachtgevers aanvullende taken afnemen bij ODRU. Voor de aanvullende uren wordt het basistarief met een opslag van 10% gehanteerd. De aanvullende baten geven dekking voor inhuur van tijdelijke capaciteit, de organisatie van deze inhuur en onvoorziene kosten.

3.2 Financiële uitgangspunten begroting 2019

De meerjarencijfers voor 2019 uit de begroting 2018 vormen de basis voor het opstellen van de begroting 2019 met inachtneming van de vereisten van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Op grond van de in deze (ontwerp)Kadernota 2019 opgenomen uitgangspunten zullen de meerjarencijfers worden aangepast. De methodiek van de voor- en nacalculatie op de loon- en prijsontwikkeling, zoals geïntroduceerd in de Kadernota 2016, wordt ook in deze kadernota gehanteerd.

De begroting 2019 borduurt voort op de huidige manier van begroten (zie figuur 3.) en de productbegroting, conform de producten- en dienstencatalogus (PDC). De PDC is de basis voor de vertaling van de DVO in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's (UVP). ODRU werkt met een flexibele schil binnen de toegestane formatie. Binnen de verschillende taakvelden, is er nadrukkelijk aandacht voor de juiste inzet van in te huren personeel in relatie tot het vaste personeel. Dit is mede gerelateerd aan de aard en omvang van de aanvullende omzet.

Conform de vereisten van het BBV wordt de begroting 2019 ingedeeld naar de voorgeschreven taakvelden. Voor ODRU zijn dat:

- Volksgezondheid & Milieu (V&M); hieronder vallen alle taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving die betrekking hebben op milieu en de adviestaken;
- Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV); hieronder vallen alle bouwtaken en advisering op het gebied van RO;
- Onderwijs; hieronder vallen de taken op het gebied van Natuur- en Milieu Educatie (NDC);
- Overhead; hieronder vallen de werkzaamheden en lasten m.b.t. de overhead. In 2018 vormt de ontwikkeling van de koers en de voorbereiding/implementatie van de omgevingswet een belangrijke onderdeel van de overheadkosten.

De taakvelden worden als zodanig in de begroting 2019 onderscheiden zodat gemeenten de bijbehorende taken met baten en lasten kunnen aggregeren in hun eigen begroting.

Alle bedragen in de begroting zijn exclusief btw. ODRU is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting. Hierdoor worden alle facturen die ODRU voor haar dienstverlening verzendt, verzwaard met het vigerende tarief voor de omzetbelasting. ODRU kan zelf geen beroep doen op het btw compensatiefonds. In 2016 heeft de Belastingdienst het officiële standpunt ingenomen dat ODRU niet vennootschapsbelasting(VpB)plichtig is. Dit is bepaald op basis van de activiteiten zoals toe en nu worden verricht. Het beleid is om ook in 2019 en de jaren daarna de vrijstelling te behouden en alleen nieuwe activiteiten te overwegen als deze de vrijstelling niet in gevaar brengen. Het bestuur en het management wordt zoals te doen gebruikelijk periodiek geïnformeerd over de voortgang van de realisatie conform de Planning & Control kalender.

3.3 Effecten uitvoering Koers op begroting 2019

ODRU kent een gezonde structurele financiële exploitatie en zal die naar verwachting ook de komende jaren vasthouden. We onderkennen wel dat er, met het oog op de geschetste ontwikkelingen in de komende jaren, onvoldoende financiële ruimte is voor de incidentele uitgaven voor de voorbereiding op de Omgevingswet, als onderdeel van de uitvoering van de Koers. Bij het vaststellen van de Begroting 2018 in juni 2017, heeft het algemeen bestuur hiervoor een incidentele bijdrage van € 750.000 beschikbaar gesteld. We voorzien dat we hiervan in 2019 € 307.750 nodig hebben.

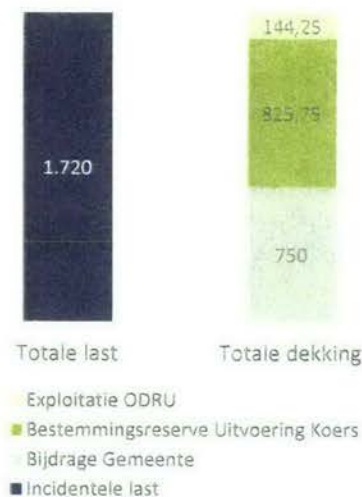
In de begroting 2018 is de verdeelsleutel voor het jaar 2018 vastgesteld. Hierbij is bepaald dat door diverse factoren, zoals de onvoorspelbaarheid in kosten van de Omgevingswet en mogelijke financiële mee- of tegenvallers in het lopende boekjaar 2017, een besluit over de verdeling en de hoogte van de incidentele bijdrage in 2019 bij de begroting 2019 wordt genomen. In het voorjaar 2018 worden de jaarrekening 2017, de begrotingswijziging 2018 en de begroting 2019 in samenhang besproken. Op dat moment zijn er nieuwe inzichten in de Omgevingswet, waaronder de digitalisering en de gevolgen van het herziene tempo dat het Rijk aanhoudt.

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van het verloop van de uitvoering van de Koers. Hieruit blijkt de benodigde bijdrage uit de vastgestelde begroting 2018.

Uitvoering Koers	toevoeging	onttrekking	saldo reserve
2017:			0
Exploitatie resultaat 2016	738.534	-	
Incidentele last	-	737.000	
2018:			1.534
Exploitatie resultaat 2017	87.216	-	
Incidentele last	-	637.000	
Benutting exploitatie '18	106.000	-	
Bijdrage gemeenten	442.250	-	
2019:			-
Incidentele last	-	346.000	
Benutting exploitatie '19	38.250	-	
Bijdrage gemeenten	307.750	-	
2020			-
Totaal	1.720.000	1.720.000	

Tabel 1: Verloop overzicht uitvoering Koers

Vanaf 2019 willen wij in staat zijn om uit de reguliere exploitatie middelen te genereren om de verdere ontwikkeling van de organisatie mogelijk te maken. Wij creëren hiervoor de ruimte door de efficiency voordelen die worden behaald met de investeringen in het verbeteren van de kwaliteit en procesverbetering te besteden aan verdere innovatie van de dienstverlening en onze werkprocessen. De programma's uit de Koers 2015-2018 zijn hierop gericht. Ook de organisatiewijziging per juli 2017 draagt hieraan bij. ODRU is hierdoor organisatorisch klaar om mee te bewegen met veranderingen vanuit de interne en externe omgeving. De resultaten zijn op dit moment nog moeilijk kwantitatief te bepalen. Hoe de structurele inbedding van innovatie en verbetering van de dienstverlening wordt verwerkt, wordt in de begroting 2019 uitgewerkt. ODRU beperkt de tariefaanpassing daarom tot de afgesproken loon- en prijsmethodiek.

3.4 Vermogensontwikkeling

Jaarlijks wordt op basis van een risicoanalyse de gewenste omvang van het vermogen bepaald. In 2015 heeft het algemeen bestuur besloten de omvang van het weerstandsvermogen te relateren aan de omvang van de risico's die de organisatie loopt. Volgens de laatste, in december 2016 door het algemeen bestuur vastgestelde, analyse (notitie weerstandsvermogen) is het gewenste eigen vermogen € 1,2 miljoen. Om dekking te geven voor de financiële vraagstukken is door het algemeen bestuur in april 2017 bij het vaststellen van de jaarrekening 2016 een nieuwe bestemmingsreserve 'Uitvoering Koers' gecreëerd, zie tabel 1. voor een overzicht van het verloop van de reserve. De uitwerking van de ontwikkeling van het vermogen is in tabel 2. weergegeven.

Vermogensontwikkeling	Stand 1/1/2016	Resultaat 2016	Stand 1/1/2017
Stand algemene reserve	565.853		565.853
Bestemmingsreserve uitvoering Koers		738.534	738.534
Totaal eigen vermogen	565.853	738.534	1.304.387
Benodigde weerstandscapaciteit			1.200.000

Tabel 2: Vermogensontwikkeling

Het totaal van het eigen vermogen (weerstandsvermogen) is volgens de notitie weerstandsvermogen per einde van het kalenderjaar 2016 op het gewenste niveau voor de benodigde weerstandscapaciteit. Een bestemmingsreserve mag echter niet worden meegeteld. Door de bestemming van het resultaat over 2016 in de reserve Uitvoering Koers, blijft het eigen vermogen onder het gewenste niveau.

De komende exploitatieresultaten vanaf 2017 worden op voorstel van het AB aan de algemene dan wel de bestemmingsreserves toegevoegd voor bijvoorbeeld innovatie. Wij voorzien dat dit ook in 2019 nodig is. Zodra het eigen vermogen /de weerstandscapaciteit groter is dan noodzakelijk wordt het overschot uitgekeerd aan de eigenaren.

3.5 Baten en Lasten

3.5.1 Toelichting op de lasten

3.5.1.1 Loonkosten

De ontwikkeling van de loonkosten voor 2019 is nog onzeker. Er is een principeakkoord gesloten over de nieuwe cao. Bij instemming loopt de cao van mei 2017 tot 1 januari 2019. Recent waarschuwde pensioenfonds ABP dat de pensioenpremies in 2018 mogelijk worden verhoogd, terwijl de werkgeverlasten naar alle waarschijnlijkheid zullen dalen. De salarissen en sociale lasten worden verwerkt in de begrotingswijziging 2018 en begroting 2019 conform de verwachte stijging van de lonen, en de incidentele looncomponent (periodieke verhogingen). Bij de berekening van de salarislasten voor de begroting 2019 wordt uitgegaan van het vastgestelde formatieplan. Hierbij wordt aangesloten bij het principeakkoord van de cao, inclusief de verwachtingen vanaf 2018. In het principeakkoord van de cao is het volgende afgesproken:

- Het salaris stijgt met 1 procent op 1 augustus 2017 en met 1,5 procent op 1 januari 2018. Dit zijn structurele salarisverhogingen.
- Het IKB stijgt met 0,5 procent op 1 december 2017 en met 0,25 procent op 1 juli 2018.

In de concept Macro Economische Verkenningcijfers (MEV) van het CPB, gepubliceerd op 16 augustus 2017, wordt de verwachte loonvoet voor de sector overheid voor 2018 ingeschat op 2,7%. 1,5% hiervan loopt al mee in de structurele verwerking van de bestaande cao. Voor 2019 zijn nog geen betrouwbare cijfers voorhanden. ODRU gaat daarom voor de begroting 2019 uit van een geleidelijke verhoging van de loonkosten. Met het oog op een nieuw af te spreken cao in 2019 stellen wij voor om voor 2019 uit te gaan van een loonbijstelling van 2,0%.

3.5.1.2 Overige (materiële)kosten

Voor de overige kosten wordt een budget gereserveerd in de begroting. Deze posten worden begroot op basis van structurele uitgaven en een inschatting van incidentele en/of toekomstige structurele uitgaven. Getracht wordt om de uitgavenstructuur zodanig in te richten dat er sprake is van een maximale flexibiliteit en een zo beperkt mogelijk structureel uitgavenpatroon. Daarbij is het uitgangspunt dat structurele uitgaven uit structurele inkomsten worden gefinancierd. Deze posten bedragen doorgaans een, historisch bepaald, percentage van de directe personele lasten. Tevens zijn de kosten in de begrotingswijziging 2017 geanalyseerd en zijn er diverse besparingen ingeboekt. Hierop wordt voortgeborduurd in de begroting 2019.

Afgelopen jaren is geïnvesteerd in ICT kantoorautomatisering en het applicatielandschap. In 2017 is door de interim-informatiemanager het IT-investeringsplan beoordeeld. Hieruit bleek dat op de structurele kapitaallasten bespaard konden worden en dat een jaarlijks investeringsbedrag à € 350.000 voldoende is voor de vervangingsinvesteringen. Hier wordt in 2019 ook rekening mee gehouden.

3.5.2 Toelichting op de baten

3.5.2.1 Gemeentelijke baten

De gemeentelijke baten die in de begroting 2019 worden opgenomen, staan gelijk aan de afname van uren die zijn opgenomen in de DVO's. Dit is conform de begrotingssystematiek uitgewerkt in figuur 3. Naast vaste DVO-uren worden ook de langlopende contracten aan de baten toegevoegd. Met extra omzet vanuit aanvullende opdrachten en uren uit het UVP wordt vooralsnog geen rekening gehouden. Als dit zich voordoet, wordt het financieel verwerkt in een begrotingswijziging.

Met de huidige DVO's en vaste contracten komt de afname van uren in 2019 uit op een totaal van **133.436**. In bijlage 1. is de verdeling per gemeente weergegeven. In het uren aantal is de uitbreiding van het DVO per januari 2018 van de gemeente Renswoude verwerkt.

Een ontwikkeling die zich in 2019 voordoet, is de contractafloop van de Externe Veiligheid (PUEV) uren en de contractafloop van het NDC-contract inzake De Boswerf. ODRU is op dit moment in gesprek met de gemeente Zeist over de verlenging van het contract voor de taken van het NDC bij De Boswerf. Over de uitkomst hiervan bestaat nog geen zekerheid en om die reden is de taakuitvoering niet meegenomen in de (ontwerp)Kadernota. Hetzelfde geldt voor de PUEV taken, de kans is aanwezig dat deze worden overgedragen aan ODRU maar hierover is nog geen zekerheid en derhalve niet opgenomen in de (ontwerp)Kadernota.

Naast de mogelijk afname van taken bestaat er ook een reële kans dat er nieuwe taken aan ODRU worden overgedragen. Hierbij kan worden gedacht aan overdracht van bouwtaken, overdracht van de wettelijke taken vanuit het besluit omgevingsrecht (BOR) en basistaken, zogenaamde witte vlekken, die nu nog door de gemeenten worden uitgevoerd.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de gemeentelijke herindeling van de gemeente Vianen naar de gemeente Vijfheerenlanden. Het is op dit moment nog onduidelijk onder welke provincie (Utrecht of Zuid-Holland) de gemeente komt te vallen. Bij de keuze voor de provincie Utrecht zal naar alle waarschijnlijkheid ODRU extra taken erbij krijgen. Als de keuze wordt gemaakt voor de provincie Zuid-Holland, zullen de taken voor de gemeente Vianen aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden overgedragen. Ook met deze mogelijke ontwikkeling is in de (ontwerp)Kadernota geen rekening gehouden.

Wanneer een taakoverdracht plaatsvindt, worden de mogelijke aanpassingen in de begroting of een begrotingswijziging aan het bestuur voorgelegd. Het dagelijks bestuur heeft in juni 2017 een aantal randvoorwaarden vastgesteld waaraan bij overdracht van taken moet worden voldaan. Dit geeft ook duidelijkheid aan de voorkant van het proces. Deze randvoorwaarden zijn opgenomen in bijlage 3.

3.5.2.2 Overige baten

Voor de overige baten wordt in de begroting een budget gereserveerd. Deze posten worden begroot op basis van historische kennis met inachtneming van het voorzichtigheidsbeginsel. Hier worden baten bedoeld die onder andere voortvloeien uit vrijval of ontvangst van subsidies en activiteiten op het gebied van natuur- en milieueducatie.

4 Loon- en prijsontwikkeling

De voor- en nacalculatie op de methodiek van loon- en prijsontwikkeling die in 2016 is geïntroduceerd, wordt gehandhaafd. Hiermee voorkomen we dat ieder jaar een intensieve discussie moet worden gevoerd over de aanpassing van de tarieven. Hierdoor is een reële aanpassing van de tarieven niet mogelijk. Doordat er ieder jaar een nacalculatie wordt gedaan op de eerdere voorcalculatie en het verschil wordt verrekend met de nieuwe tarieven voor het nieuwe begrotingsjaar vallen de tarieven over een langere periode nooit hoger uit dan de gerealiseerde loon- en prijsontwikkeling.

Jaar t	Jaar t+1	Jaar t+2
Voorcalculatie lonen t+2 reëel verwachte ontwikkelingen	Voorlopige nacalculatie loonvoet sector overheid (CPB)	Definitieve nacalculatie gerealiseerde ontwikkeling lonen (cao)
Voorcalculatie prijzen t+2 reëel verwachte ontwikkelingen	Voorlopige nacalculatie consumenten prijsindexcijfer (CPI).	Definitieve nacalculatie consumenten prijsindexcijfer (CPI).

Tabel 3: Loon- en prijsontwikkelingsmethodiek

De concept Macro Economische Verkenningcijfers (MEV) van het CPB, gepubliceerd op 16 augustus 2017, geven een positieve economische ontwikkeling weer. Het CPB verwacht een economische groei in 2017 van 3,3 % en in 2018 een groei van 2,5%. Dit is een hogere groei dan vooraf was geraamd. Ook bij ODRU merken we de effecten hiervan. Het risico, benoemd in de notitie weerstandsvermogen en risicomangement, doet zich nu voor. Het risico van deze methodiek is dat de feitelijke stijging van de loon- en prijzen achteraf wordt gecompenseerd. De consequentie hiervan is dat wanneer de lonen en prijzen harder stijgen dan de voorcalculatie in het tussenliggende jaar geen compensatie plaatsvindt. Dit kan er toe leiden dat werkelijke kosten in een bepaald jaar hoger uitkomen dan begroot.

In 2017 bleek dit zich al voor te doen doordat we ruim € 200.000 (+/- 2%) aan hogere loonkosten konden verwachten. Door diverse efficiëntievoordelen, uitgewerkt in de begrotingswijzing 2017, kunnen we deze stijging opvangen. Dit is niet jaarlijks mogelijk!

De cijfers vanuit de concept MEV zijn als volgt verwerkt:

- In het gehanteerde rekenmodel voor ODRU zijn de mutaties verwerkt tot en met 2017. De loonvoet over 2017 is 3%. Verwachte consumentenindex prijscijfer (CPI) over 2017 komt uit op 1,4%. Gewogen voor ODRU is dit 2,64 % over 2017.
- Vanaf 2017 wordt in verband met de vele onzekerheden gewerkt met de verwachte loonvoet voor de sector overheid. Op basis van de concept MEV van het CPB wordt voor 2018 een loonvoet van 2,7% verwacht voor de sector overheid en een consumentenindex prijscijfer (CPI) van 1,4%. Gewogen is dit voor ODRU 2,44% voor 2018.
- Voor 2017 komt de definitieve, gewogen nacalculatie uit op +1,65%. Aangezien in de Kadernota 2018 en de begroting 2018 is uitgegaan van een loon- en prijsindex van 1% betekent dit een voorlopige nacalculatie van +1,44% over dit jaar.
- Wij stellen voor om de voorcalculatie voor de verwachte loonontwikkeling in 2019 op 2% en die voor de prijsontwikkeling op 1,4% te zetten. Dit is in lijn met de lange termijn visie van het CPB. Dit verwacht namelijk dat de economische groei de aankomende jaren blijft groeien. De voorlopige percentages worden verrekend in de Kadernota 2020 en de definitieve worden berekend in de Kadernota 2021.

De voorgaande percentages zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Voor- en nacalculatie	2017			2018			2019			Tarief 2019
	Lonen	Prijzen	Gewogen	Lonen	Prijzen	Gewogen	Lonen	Prijzen	Gewogen	
schatting Kadernota				1,00%	1,00%	1,00%	2,00%	1,40%	1,88%	
Voorlopige Nacalculatie	1,10%	0,60%	0,99%	2,70%	1,40%	2,44%				
Werkelijke nacalculatie	3,00%	1,40%	2,64%							
Loon correctie	1,90%			1,70%			2,00%			5,60%
Prijs correctie		0,80%			0,40%			1,40%		2,60%
Gewogen L/P			1,65%			1,44%			1,88%	4,98%

Tabel 4: Berekening voor- en nacalculatie

Rekening houdend met de nacalculatie voor 2017 en voorlopige nacalculatie voor 2018 van respectievelijk +1.65% en +1.44% stijgt het tarief voor 2019 daardoor met 4,98%. Het tarief komt daarmee uit op: € 89,75.

In onderstaande tabel is de tariefontwikkeling van de afgelopen vier jaar opgenomen. De stijging van het tarief maakt een aanzienlijke sprong. Afgelopen jaren was de groei beperkt, maar vanaf 2017 zit de economie weer in de lift. In 2017 en 2018 financiert ODRU deze lastenstijging als het ware voor. In 2019 vindt achteraf compensatie plaats. Zoals gesteld, zal dit najaar in de nota weerstandvermogen dit risico en de wijze van dekking worden uitgewerkt.

De belangrijkste reden voor de stijging is de (nacalculatie)compensatie van de gestegen loonkosten. Daarnaast merken we het effect van de aantrekkende economie op de tarieven van personeel van derden. Deze stijgingen zijn onvoldoende meegenomen in de oorspronkelijke verwachtingen en berekeningen van de vorige Kadernota.

In bijlage 2. is de cijfermatige opzet opgenomen waaruit de loon- en prijsontwikkeling vanaf het jaar 2017 blijkt. Uit tabel 6 blijkt dat bij een ongewijzigd tarief we in 2018 extra lasten kunnen verwachten van € 380.000 en in 2019 circa € 600.000. Voor 2017 is in de vastgestelde begrotingswijziging de lastenstijging verwerkt. Deze wordt opgevangen door de ingeboekte efficiency. In de vastgestelde begroting 2018 is het effect van de lastenstijging in 2017 al verwerkt. De extra lastenstijging die nu uit de macro economische cijfers blijkt, wordt in de begrotingswijziging van 2018 verwerkt. De al ingeboekte efficiency is ontoereikend. Uit de groei van de opdrachtenportefeuille moet blijken of er voldoende marge kan worden behaald, dan wel dat we het eigen vermogen moeten aanspreken. Door de voorgestelde tariefsverhoging in 2019 kan het eigen vermogen in 2019 dan weer worden aangevuld.

Lasten overzicht	2017	2018	2019
Lasten vlg. meerjaren begroting	13.060.134	11.685.500	11.291.000
Verwachte lasten o.b.v. MEV	13.267.503	12.065.098	11.890.385
verschil (extra lasten)	-207.369	-379.598	-599.384

Tabel 6: Lasten ontwikkeling

5 Planning en tijdschema

De uitgangspunten voor de begroting 2019, zoals in deze (ontwerp)Kadernota 2019 neergelegd, worden op 7 september vastgesteld in het dagelijks bestuur en op 28 september besproken in het algemeen bestuur. Daarna volgt de toezending aan het college voor de zienswijzetermijn van acht weken.

De zienswijzen worden in het dagelijks bestuur van 23 november 2017 behandeld. Op 14 december 2017 wordt de Kadernota 2019 – rekening houdend met de zienswijzen - vastgesteld in het algemeen bestuur.

Medio april, doch uiterlijk acht weken voor de bestuursvergadering van juni 2018, wordt de (ontwerp)begroting 2019 aan alle deelnemende gemeenten toegezonden. Hierna kan de begroting in de vergadering van het algemeen bestuur van eind juni/ begin juli 2018 worden vastgesteld en voor 15 juli 2018 aan de toezichthouder worden verstuurd.

6 Verantwoording

6.1 Rapportages

Binnen de P&C-cyclus worden jaarlijks aan het algemeen bestuur de jaarrekening, de begroting en twee rapportages, inclusief prognose, aangeleverd. De auditcommissie beoordeelt deze rapportages, en de werking van de P&C-cyclus en rapporteert hierover aan het algemeen bestuur.

De deelnemende gemeenten ontvangen eenmaal per kwartaal een productrapportage. Hierin staat welke activiteiten er per project zijn uitgevoerd, welke vergunningsprocedures en handhaving-activiteiten er zijn uitgevoerd en welke procedures nog in behandeling zijn.

6.2 Jaarrekening

De jaarrekening wordt opgesteld in het eerste kwartaal volgend op het begrotingsjaar conform de bepalingen van het BBV. De jaarrekening wordt door de accountant gecontroleerd. Deze jaarrekening wordt, samen met de begroting voor het daaropvolgende jaar, aan de deelnemende gemeenten toegezonden waarna zij definitief zal worden vastgesteld door het algemeen bestuur van de ODRU.

BIJLAGE 1

Gemeenten	DVO (G)	T-projecten vast	P-projecten vast	A-projecten	Totaal uren	Bijdrage per gemeente *
Gemeente Bunnik	4.359				4.359	€ 391.220
Gemeente De Bilt	4.554		2.723		7.277	€ 653.111
Gemeente De Ronde Venen	12.142				12.142	€ 1.089.745
Gemeente IJsselstein	19.346				19.346	€ 1.736.304
Gemeente Montfoort	13.135				13.135	€ 1.178.866
Gemeente Oudewater	4.046				4.046	€ 363.129
Gemeente Renswoude	3.310				3.310	€ 297.073
Gemeente Rhenen	2.417				2.417	€ 216.926
Gemeente Stichtse Vecht	15.128				15.128	€ 1.357.738
Gemeente Utrechtse Heuvelrug	10.178				10.178	€ 913.476
Gemeente Veenendaal	5.793	1.019			6.812	€ 611.377
Gemeente Vianen	5.281				5.281	€ 473.970
Gemeente Wijk bij Duurstede	2.441				2.441	€ 219.080
Gemeente Woerden	13.679				13.679	€ 1.227.690
Gemeente Zeist	13.885		-		13.885	€ 1.246.179
	129.694	1.019	2.723	-	133.436	€ 11.975.881

* op basis van voorgesteld tarief

Bijlage 2

Tabel 1: Ontwikkeling kosten obv CAO 2017 en verwachtingen CPB (MEV)

	2017			2018				2019			
	% l/p	begr.wijz 2017	begroting na L/P correctie	mutatie volume	mutatie loon/prijs	% l/p	begroting na L/P correctie	mutatie volume	mutatie loon/prijs	% l/p	begroting na L/P correctie
Personele lasten	3,00%	€ 137.127	€ 9.414.881	€ 50.232	€ 255.558	2,70%	€ 9.720.672	€ -321.000	€ 187.993	2,00%	€ 9.587.665
Personeel van derden	1,40%	€ 1.080.500	€ 1.336.089	€ -1.206.737	€ 1.811	1,40%	€ 131.163	€ -	€ 1.836	1,40%	€ 132.999
Overige lasten	1,40%	€ 96.000	€ 2.516.533	€ -333.827	€ 30.558	1,40%	€ 2.213.264	€ -73.500	€ 29.957	1,40%	€ 2.169.721
Totale lasten	2,64%	€ 1.313.627	€ 13.267.503	€ -1.490.332	€ 287.927	2,44%	€ 12.065.098	€ -394.500	€ 219.786	1,88%	€ 11.890.385

De loonontwikkeling voor 2017 is conform de vastgestelde cao 3,00%. Voor de consumentenprijsindex 1,40% voor 2017 op grond van de concept MEV-cijfers van het Centraal Planbureau gepubliceerd op 16 augustus 2017. De Loon en consumentenprijsindex voor 2018 zijn ook op grond van dezelfde concept MEV-cijfers.

Tabel 2: Begrote lasten vlg. huidige meerjarenbegroting 2018

	2017			2018				2019			
	% l/p	begr.wijz 2017	Begroting	mutatie volume	mutatie loon/prijs	% l/p	Begroting	mutatie volume	mutatie loon/prijs	% l/p	Begroting
Personele lasten	1,00%	€ 137.127	€ 9.213.134	€ 50.232	€ 92.634	1,00%	€ 9.356.000	€ -321.000	€ -	0,00%	€ 9.035.000
Personeel van derden	1,00%	€ 1.080.500	€ 1.330.500	€ -1.206.737	€ 1.238	1,00%	€ 125.000	€ -	€ -	0,00%	€ 125.000
Overige lasten	1,00%	€ 96.000	€ 2.516.500	€ -333.827	€ 21.827	1,00%	€ 2.204.500	€ -73.500	€ -	0,00%	€ 2.131.000
Totale lasten	1,00%	€ 1.313.627	€ 13.060.134	€ -1.490.332	€ 115.698	1,00%	€ 11.685.500	€ -394.500	€ -	0,00%	€ 11.291.000

In de meerjarenbegroting 2018 van ODRU zijn de in tabel 2 opgenomen bedragen verwerkt. Daaruit valt af te leiden dat het in de huidige meerjarenbegroting 2018-2021 voor 2019 gereserveerde bedrag onvoldoende hoog is om de verwachte loon- en prijsontwikkeling t/m 2019 zoals blijkt uit tabel 1 op te kunnen vangen.

Tabel 3: Voorstel Kadernota 2019

	2017			2018				2019			
	% l/p	begr. wijz 2017	begroting na L/P correctie	mutatie volume	mutatie loon/prijs	% l/p	begroting na L/P correctie	mutatie volume	mutatie loon/prijs	% l/p	begroting na L/P correctie
Personele lasten	1,10%	€ 137.127	€ 9.230.555	€ 50.232	€ 92.808	1,00%	€ 9.373.595	€ -321.000	€ 506.945	5,60%	€ 9.559.540
Personeel van derden	0,60%	€ 1.080.500	€ 1.328.050	€ -1.206.737	€ 1.213	1,00%	€ 122.526	€ -	€ 3.186	2,60%	€ 125.712
Overige lasten	0,60%	€ 96.000	€ 2.489.553	€ -333.827	€ 21.557	1,00%	€ 2.177.283	€ -73.500	€ 54.698	2,60%	€ 2.158.482
Totale lasten	0,99%	€ 1.313.627	€ 13.048.158	€ -1.490.332	€ 115.578	1,00%	€ 11.673.404	€ -394.500	€ 564.829	4,98%	€ 11.843.734

Het voorstel voor het tarief 2019 zoals in deze Kadernota is doorgerekend in tabel 3. Daarin is rekening gehouden met de voor- en nacalculatie zoals in deze Kadernota 2019 toegelicht. Dit is het vertrekpunt voor het opstellen van de nieuwe meerjarenbegroting 2019-2022.

11

Bijlage 3

Randvoorwaarden bij overdracht taken aan ODRU

- De over te dragen taken moeten passen bij ODRU en de bestaande werkprocessen.
 - BAG taken worden bijvoorbeeld niet overgenomen en ODRU heft geen leges.
- De overdracht mag niet leiden tot een stijging van het uurtarief.
 - Het uurtarief van ODRU bestaat uit personeelslasten en overheadskosten. De extra uitgaven als gevolg van de overdracht moeten te dekken zijn uit de extra inkomsten voortkomend uit de overdracht.
 - De gemeente betaalt een instapvergoeding voor eerste aanschaf bedrijfsmiddelen.
 - De overdracht wordt verwerkt in een begrotingswijziging om alle financiële effecten te formaliseren, waaronder formatieplan. De vaste extra uren worden opgenomen in een nieuw DVO.
 - De overdracht van uren moeten in positieve zin bijdragen aan de maximale UVP-DVO verhouding van 100%-80%. Met andere woorden het DVO moet niet kleiner worden dan minimaal 80% van de UVP-uren.
 - Het algemene principe blijft gelden dat gebruik van werkplekken bij gemeenten zonder kosten wordt gefaciliteerd passend bij de taakuitvoering van de afgenomen taken bij ODRU. ODRU blijft zorgdragen voor passende huisvesting rekening houdend met medewerkers die afhankelijk van werksoort wisselend "bij ODRU" en "buiten de deur" zijn.
- Plaatsing van gemeente medewerkers vindt plaats in het functiehuis van ODRU. De kwaliteit wordt getoetst en georganiseerd langs de meetlat van de kwaliteitscriteria.
 - Het principe van mens volgt werk is van toepassing. Wel kan het zijn dat door bijvoorbeeld functiescheiding vergunningen en toezicht er keuzes gemaakt moeten worden en medewerkers kunnen niet altijd 100% van hun huidige functie 'meenemen' of volgen. Ook omdat sommige taken bij de gemeente achterblijven.
 - De latende gemeente draagt zorg voor dit niveau, eventueel met een bedrag voor toetsing kwaliteitscriteria en opleiding. ODRU beoordeelt niet de CV's als zijnde een selectiemiddel wel/niet. Wel kijkt ODRU of een medewerker reeds voldoet aan de kwaliteitscriteria en de gestelde functie-eisen in het functiehuis van ODRU. Als hierin een hiaat zit zijn de opleidingskosten voor de latende gemeente. ODRU adviseert de gemeente hiervoor geld te reserveren. We noemen dit "schoon door de poort". Het maakt dat we alle deelnemende gemeenten gelijk behandelen en dat niet de andere GR-deelnemers opdraaien voor eventueel achterstallig onderhoud in opleiden door de gemeente die personeel overdraagt.
 - In de overeenkomst personeel die ODRU en de gemeente afsluiten zitten ook waarborgen ten aanzien het melden het moeten melden van bijzonderheden als voormalig langdurig ziekteverzuim of andere risico's. Ook hiervoor geldt dat bekende bijzonderheden voor rekening van de latende gemeente zijn. Dit wordt in het eerste jaar verder gemonitord.
 - Als een medewerker voorheen in een hogere schaal was ingedeeld zijn de verschillkosten en het maken van afspraken daarover voor de latende gemeente. Dat geldt eveneens voor andere secondaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden. De dan geldende regelingen van ODRU zijn het nieuwe vertrekpunt. De (negatieve) verschillen voor de latende gemeente vast te leggen in een sociaal plan.
- Bij de plaatsing wordt tevens gekeken naar ontwikkelingen in de nabije toekomst, zoals de Wet Kwaliteitsborgingbouw. ODRU neemt geen taken over die zeer binnenkort verdwijnen, danwel er worden aanvullende afspraken over gemaakt, waarbij de latende gemeente (financieel) zorg blijft dragen voor de betreffende medewerkers.
 - In het algemeen is de GR van toepassing ten aanzien van het wegvallen van werkzaamheden.
 - Advies aan gemeente: neem minder medewerkers in vaste dienst bij gelegenheid als overdracht van taken in beeld komt. Dat geeft ruimte in het plaatsingsplan.
- Overdracht vindt in principe plaats per 1 januari van een jaar.

- Dit sluit het beste aan bij boekjaren. Zeker daar waar er sprake is van omvangrijke overdrachten.
- Afwijkingen zijn bespreekbaar in onderling overleg. Belangrijk is dat overdracht zorgvuldig plaatsvindt. Een overdracht met een andere datum kan dan een overweging zijn, maar heeft niet de voorkeur. Advies: stel een realistisch tijdpad op, rekening houdend met besluitvormingsprocedures en medezeggenschap.
- De betreffende overdracht moet door ODRU te dragen zijn, georganiseerd kunnen worden. Dit ter beoordeling van het DB.
 - Als op één moment teveel taken van een gemeente of meerdere gemeenten tegelijk willen overdragen, dan kan het zijn dat een fasering wordt voorgesteld. Dit in onderling overleg. De stabiliteit van ODRU mag door overdracht niet in gevaar zijn.
 - Teveel taken in één keer zou bijvoorbeeld kunnen leiden tot een huisvestingsvraagstuk dat meer tijd vraagt om op te lossen.
- De gemeente financiert de projectleider bij ODRU vanaf aanvang project t/m een half jaar na overdracht van taken. Deze projectleider gericht op deze ene gemeente past niet in de reguliere managementopgave van ODRU. De overige inzet van overhead van ODRU is op basis van prioriteiten stellen. In het projectplan worden extra kosten door medewerkers van ODRU meegenomen. Uitgangspunt is dat de latende gemeente zelf de kosten van overdracht draagt en dat andere gemeenten daar geen hinder van ondervinden. Er wordt een aanvullende opdracht verstrekt aan ODRU voor voorgaande. ODRU kan niet eerder van start, dan dat deze opdracht er ligt.
 - De gemeente heeft zelf ook een projectleider.
 - De gemeente draagt zorg voor tijdig betrekken van raad, college, OR en GO.
 - Alle eventuele extra kosten zijn voor de latende gemeente.

gemeente
WOERDEN

De Bleek 10
3447 GV Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 84 51
stadhuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Omgevingsdienst regio Utrecht
T.a.v. Algemeen Bestuur
Postbus 13101
3507 LC UTRECHT

Onderwerp: Voorlopige zienswijze (ontwerp)Kadernota 2019 ODRU

Uw Kenmerk:

Uw brief van:
geregistreerd onder nr.: 17.020007

Datum 7 november 2017

Ons Kenmerk

Doorkiesnummer/Behandeld door:

Verz. **08 NOV 2017**

17U.25808

8429 / F. Kers

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woerden heeft op 7 november 2017 besloten een positief advies aan de gemeenteraad uit te brengen over de ontwerp-Kadernota 2019 ODRU, met in acht name van een drietal belangrijke aandachtspunten voor het bestuur van ODRU:

1. Stijging van de gemeentelijke bijdrage door forse stijging van het uurtarief voor 2019

De gemeente Woerden spreekt haar zorg uit over de forse tariefstijging van ODRU van 4,98% tot € 89,75 per uur voor 2019 als gevolg van gestegen loonkosten en het effect van de aantrekkende economie op de tarieven van inhuur van personeel. Wij realiseren ons dat deze stijging voortkomt uit de afgesproken begrotingssystematiek. Deze systematiek kent echter als zodanig geen prikkel om de stijging van de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te beperken, en om deze reden wordt het bestuur van ODRU gevraagd deze ontwikkeling nauwlettend te monitoren en actief te blijven zoeken naar andere dekkingsmogelijkheden c.q. efficiencyvoordelen. Wij gaan er hierbij ook vanuit dat ODRU ook flexibel kan inspelen op een neerwaartse markt.

2. Kosten invoering Omgevingswet zijn onvoldoende in beeld

Uit de kadernota blijkt dat de structurele effecten van de Omgevingswet op de formatie, de huisvesting en benodigde investeringen op IT-gebied op dit moment nog niet bekend zijn en dus nog niet in de cijfers kunnen worden verwerkt.

Op alle leveringen en
overeenkomsten zijn onze
algemeen inkoopvoor-
waarden van toepassing
(www.woerden.nl)

Daarnaast is de gemeente voor 2018 en 2019 geconfronteerd met een extra bijdrage voor de voorbereidingen op de Omgevingswet en de daarmee samenhangende organisatieontwikkeling. De gemeente Woerden vreest dat de invoering van de Omgevingswet uiteindelijk zal leiden tot aanzienlijke meerkosten en structurele uitbreiding van de formatie. Deze kosten moeten tot een absoluut minimum beperkt worden. Verzoek aan het bestuur van ODRU is deze ontwikkeling scherp in de gaten te houden en gemeenten hier nauw in mee te nemen.

3. Risico's als gevolg van overdracht taken naar ODRU

Een aantal gemeenten heeft de bouwtaken reeds bij ODRU ondergebracht en een ander aantal gemeenten beraadt zich nog op een eventuele overdracht. Daarnaast gaat het om taken die van provincie overkomen en door gemeenten bij ODRU kunnen worden ondergebracht (bodemtaken, BOR-taken wet VTH). De gemeente Woerden vraagt aandacht voor de risico's die deze overdracht van taken met zich meebrengt zoals personele risico's, huisvesting, IT/IDV en kwaliteit van de dienstverlening. De ODRU-organisatie die behoorlijk onder druk staat en op dit moment ook een intensieve organisatieontwikkeling doorloopt, moet deze extra taken wel aan kunnen. Verzoek aan het bestuur van ODRU is dit proces scherp in de gaten te houden om te voorkomen dat hierdoor knelpunten ontstaan die extra kosten voor de deelnemende gemeenten met zich meebrengen.

Wij verzoeken u dit standpunt van ons college als voorlopig standpunt van de gemeente Woerden op te nemen. Zodra besluitvorming in de raadsvergadering van 20 december 2017 heeft plaatsgevonden berichten wij u over het definitieve standpunt van onze gemeente.

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

